

KALEVA

Ida Montin (1892-1970) oli koko sielultaan bisnesnainen.

Nainen säätien takana

K2 VIikonvaihte / 34

Kaksi uutta tuomiota Uroksesta

Käräjäoikeus on antanut kaksi uutta tuomiota, jotka liittyvät Oulun Osuuspankin ja Finnverran saataviin Uroksesta. Finnvera on maksanut Osuuspankille Uroksen takauskorvauksia.

K1 UUTISET / 14

Jonglööri ottaa rennosti

K1 URHEILU / 26

Topi Niemelä on ottanut paikkansa Kärppien pistelinkona.

Väärä tieto leviää kuin häkä

Tuore tutkimus kertoo, miten väärä tieto koronasta levisi Twitterissä 3,5 kertaa tehokkaammin kuin faktatarkistettu. Omikronin myötä epävarmuus ja tiedontarve kasvaa taas.

K1 PUHEENAIIHE / 5

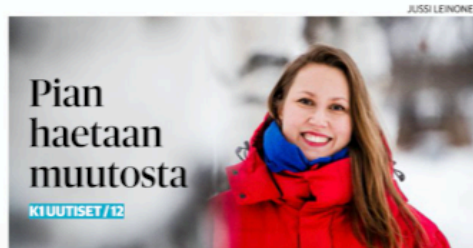
TINA WALLIN

Nokia uusii tilansa Oulussa

|| Nokian ylin johto päätti rakennuttaa Oulun yksikölleen uudet ja nykyaikaiset tilat Linnanmaalle suurinvestoinnilla.

|| Nokian Oulun yksikön johtajan Erja Sankarin mukaan investointipäätös on upea asia Oulun Nokialle sekä koko alueelle ja ympäröivälle ekosysteemille.

K1 UUTISET / 6

JUSSI LEINONEN

Pian haetaan muutosta

K1 UUTISET / 12

Heini-Tuuli Onnelan muuttopäätös Lappiin voi kertoa uudesta trendistä.

Taulut palaavatkin Ouluun

Pohjois-Suomen avi saa sittenkin pitää taidekokoelmansa. Teokset matkavat ennen joulua konservoitavaksi, mutta palaavat sen jälkeen Kansallisgallerian varaston sijaan takaisin Ouluun.

K1 UUTISET / 10

Norssi kampuksen sisään?

Oulun yliopiston johto on teettänyt esiselvityksen siitä, voitaisiinko Oulun normaalikoululle saneerata tilat Linnanmaan kampukselle. Nykyisissä koulutiloissa on sisäilmaongelmia.

K1 UUTISET / 8

Kuin Niskavuoren emäntä

■ Oulussa vaikuttanut **Ida Montin** oli aikansa yrittäjä vailla vertaa. Oulussa elämäntyönsä tehnyt tahtonainen nousi köyhyydestä vaurauteen, mutta lopulta raha ei tuonut onnea.

ANNE HELAAKOSKI
KUVITUS: IDA MONTININ SÄÄTIÖ
SEKÄ KALEVAN ARKISTO

"Pitkän 'metsästyksen' jälkeen löysin Idan hyvin tunteneen, nyt 90-vuotiaan henkilön. Kysyin häneltä, keeneen Idaa voisi verrata. Kirsti Paakkaseen, tuli nopea vastaus."

Näin kertoo Tahtonaisen elämäntarina - Ida Montinin Säätiö 50 vuotta -juhlakirjan kirjoittaja ja säätiön asiamies **Tarmo Vihinen**.

Ida Montin lienee monelle tuttu juuri hänen nimeään kantavasta säätiöstä. Säätiö tukee astman, sydän- ja syöpäsairauksien lääketieteellistä tutkimusta sekä pohjoispohjalaisten nuorten kauppatieteiden opiskelua.

Olemassaolonsa aikana säätiö on myöntänyt apurahoita yhteensä yli viisi miljoonaa euroa.

Mutta kuinka vaatimattomissa olosuhteissa eläneen seitsemänlapsisen työläisperheen koulujakäymättömistä tyttärestä tuli yritysjohdattajaan ja Marimekon uuteen menestykseen luotsanneeseen **Kirsti Paakkaseen** verrattava liikenainen ja vaikuttaja?

Nainen, jota kuvailtiin lauseilla: "Kun Ida tuli huoneeseen, hän täytti huoneen", sekä "Ida oli ystäville lempeä ja avulias, mutta paha vihollisille ja vastustajille. Jos Idan hampaisiin jäi, kävi huonosti".

Ida Sofia syntyi Pietarissa 11. marraskuuta 1892. Hän oli perheen viides lapsi, yksi poika oli syntynyt kuolleena. Neljä vuotta myöhemmin syntyi vielä yksi poika.

Perheen isä **Kalle Turtiainen** oli metalliseppä ja työskenteli luultavasti tehtailla. Äidillä **Vilhelmiinalla** tuskin riitti lastenhoidolta aikaa kodin ulkopuoliseen työhön, varsinkin kun perheen muuttua Viipuriin syntyi vielä seitsemäs lapsi.

Kaikki lapset olivat alaikäisiä, joten Turtiaisen perheessä toimeentulo oli niukkaa.

Ripille Ida pääsi vuonna 1908 ja seuraavana vuonna hän muutti Helsinkiin. Ida oli 17-vuotias.

Helsingissä Ida oli seitsemän vuoden aikana palveluksessa neljässä eri perheessä. Ilmeisesti perheistä kaksi oli ruotsinkielistä ja yhdessä ehkä puhuttiin venäjää.

Ida oli hyvä omaksumaan asioita, imemään tietoa ja pitämään korvansa auki. Perheissä hän oppi herrasväen tapoja ja ehkä liiketoimintaakin.

Luultavasti palvelusperheensä kautta Ida tutustui **Georg Zachris Montiniin**.

Vuonna 1858 Raahessa syntynyt Georg Montin oli vanhaa kaup-

Список рожденных в 1892 году.		рожденных в 1894 году.	
Тан 1892	Имя: Ida Sofia	Имя: Ida Sofia	Имя: Ida Sofia
Дата и место рождения	11.11.1892, Петербург	11.11.1892, Петербург	11.11.1892, Петербург
Родители	Кале Туртиайнен, Вилхелимина	Кале Туртиайнен, Вилхелимина	Кале Туртиайнен, Вилхелимина
Судьба	Умерла в детстве	Умерла в детстве	Умерла в детстве

Ida Sofian syntymätodistus. Hänet kirjattiin Pietarin Pyhän Marian seurakunnan jäseneksi. Idan nuoruudenkuvan ottamisvuotta ei tiedetä.

pias- ja pappissukua, ja aloitti kauppiasuransa jo nuorena.

Vuonna 1882 hän avioitui **Edla Katarina Bäckmanin** kanssa ja vaimonsa kannustamana ryhtyi laajentamaan liiketoimintaansa Ouluun. Edla-rouva perusti toimintimen Tmi E.K. Montin 1880-luvun alussa, ja vuonna 1911 hän myi sen miehelleen, joka ryhtyi harjoittamaan kauppaa toimintimen kautta.

Tavatessaan Idan Georg Montin oli luovuttanut Oulun liikkeen johdon sisarenpojalleen ja oleskeli Helsingissä ja Tukholmassa.

Georg Montin palkkasi Idan avukseen monenlaisessa liiketoiminnassaan ja pian Idasta tuli hänelle enemmänkin kuin apulainen.

Georg Montin oli 58-vuotias, 35 vuotta Idaa vanhempi, ja lähes kolme vuotta vanhempi kuin Idan isä. Suhde nuoreen ja kauniiseen Idaan aiheutti puhetta ja pahennusta. Avioliitto Edltan kanssa alkoi murtaa.

Edla ja Georg erosivat 16. maaliskuuta 1916. Ida ja Georg avioituivat 23. huhtikuuta samana vuonna.

Pikka-uutisia.

— **Perheuttia.** Avioliitton on Helsingissä kuulutettu nni Ida Sofia Montin ja kauppias Georg Zachris Montin.

Kuulopuheiden mukaan Idalla oli ollut Helsingissä saman ikäinen poikaystävä. Tämä kuitenkin lähti ulkomaille eikä koskaan palannut. Kerrotaan, että nuorimies kirjoitti Idalle kirjeitä, jotka Georg pilotti. Ida löysi jotkut Georgin kuoleman jälkeen.

Jos tarina on tosi, lieneekö pettymys ollut yksi syy Idan avioitumiseen Georgen kanssa, mutta ennen kaikkea avioliitto oli Idalle loistava liiketoimi. Nousihan hän sen kautta palvelusväestä herrassäätyyn.

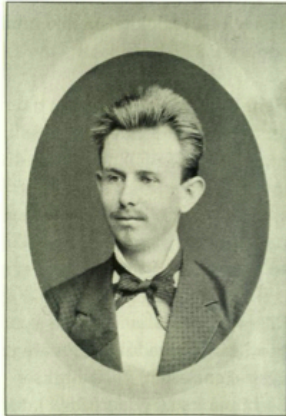
Ida muutti Ouluun keväällä 1916 ja Georg otti jälleen kauppiasliikkeen ohjat käsiinsä. Ida työskenteli miehensä apuna.

E.K. Montin osti ja myi muun muassa erilaisia nahkoja, höyheniä, lintuja, jäniksiä, poronlihoja, joubia, eläinten luita, kalosseja ja metalliromua. Puolukan myynti oli mittavaa liiketoimintaa, sitä ilmoitettiin ostettavan "määrättömästi".

Georg suunnitteli liiketoimintansa siirtämistä Etelä-Suomeen. Hän oli ostanut liiketiloja Haminasta ja myi Oulun liiketilat. Suunnitelmat keskeytyivät Georgen kuollessa 13. kesäkuuta 1919.

Georgen jäljiltä yritys oli yli-

Vinkkaa uutisesta, läheta kuva tai tekstari numeroon 13222

Georg Montin syntyi Raahessa vuonna 1858. Nuoruudenkuva on peräisin Raahen museosta. Toiminimellä E.K. Montin hän harjoitti laajaa maalaistavarain osto- ja myyntikauppaa. Ida Montin jatkoi toimintaa.

Halutaan ostaa.

Ketun, Naatan, Zanten, Janitsen, Kärpän, Oravan, Sopulin, Boron, Lampaan, Wajilan, Karhun y. m.

! Nahkoja!

Pöyhäni, Vintuja, Jäniffiä, Poronlihoja, Jäätaloja Siihoja, Lohja y. m. M ä t i ä,

Buhoistettuja Lemmän ja Hevosen hantaa ja hooja-jouhia itse taitu la- ja erisehen oijotta ja jidottu kimp-puhtu. Walkoja yppwin puhdis-tettuja Lemmän & Wajilan karpoo-ja, skun-pigtoa, kuuwa kuta ja wangoja kalosjeja, Surovia ja kyt-tyjä, skutoja ja Dycia

ostaa

E. K. Montin.
Oulu.

Myytävänä:

Muurahaisen munia, joubia Rautasäiliöitä, Pystyhöyrykattila 25 hv. Sähködynamo 36963 E. K. Montin. Oulu.

Palvelukseen halutaan

Tuttunelta

Jäkelännostajia

otetaan työhön Oulujoella sekä Oulun kaupungin metsään Hirosenkan-kaalle. Lähemmin työnjohtajat.

T:mi E. K. Montin.

Myytävänä

Käytetty siemenlajittelukone, kent-täähjo, 220 volt. tasavirta moottori, 25 hev. voim. pystykattila, 3 montto-pumpua letkuineen, vauhtipyörää, akseleita, kopioprässi, 2 heinäprässiä. E. K. MONTIN, Oulu.

Myytävänä

tyhjiä pulloja, säilykepurkkeja, mar-jalaatikoita, viinitynnöreitä, laatikon-lautoja, heinäprässi, viskuukone, vil-jan lajittelukone, ruoppauskauha, monttopumpuja, 36 hv. höyrykattila, höyrykyne ja kattila, koneöljyä, soo-paa, 2 rattaat, 2 kärkyt, rekiä, hevo-nen.

IDA MONTIN.
Uusi hotelli.

velkaantunut ja konkurssikypsä. Georgan perilliset eivät halunneet kuolinpesään koskea ja luopuivat perinnöstä. Tuolloin Ida päätti ottaa liiketoiminnan itselleen.

Ida oli 28-vuotias, eikä hänellä ollut alalle muuta koulutusta kuin mitä oli kolmen vuoden aikana miehensä liiketoimintaa seurattessa oppinut. Silti hänellä oli rohkeutta ryhtyä liikettä pitämään, ja hän sai rahoittajatkin vakautuneiksi.

Jo ennen kuin oikeus oli käsitel-lyt konkurssiasian ja hyväksynyt Idan tarjouksen, hän etsi ilmoituk-sella kauppakoulun käynnystä kieli-taitoitusta neittä sekä muuta henkilö-kuntaa ja ryhtyi käymään kauppaa omassa nimissään.

Ida myi Haminan toimipaikan ja jatkoi E.K. Montinin toimintaa Oulussa Asemakatu 25:ssä. Vuonna 1920 hän osti uudet toimitilat osoitteesta Aleksanterinkatu 21.

Idan aikana liikkeen vienti kes-kiytyi vahvemmin vuodenajoinnain vaihteleviin elintarvikkeisiin. Liike-toiminnan ydintä oli löytää myynti-kanavat ulkomaisten maahantuoji-en kautta.

16. syyskuuta 1923 saatiin Kalevas-ta lukea Idan kihlautuneen **Hannes Angeria**n kanssa. Ida oli tutus-tunut 27-vuotiaan Hannesin per-heeseen liiketoimien yhteydessä. Angeriat toimittivat eläinten nah-koja, jotka olivat E.K. Montinin tär-keä vientituote.

Ei tiedetä, mitä tapahtui, mut-ta vajaan puolenentoista kuukauden päästä 23. lokakuuta *Kaiku*-leh-

dessä oli ilmoitus Idan ja Vilhel-min **Jatkolan** avioliittoon kuulutta-misesta.

Saappu-apulainen. Nuorimies **Vilhelm Jantala** ja kaup-pialan leski **Ida Sofia Montin**, o.s. Tur-inainen, enolemmat Oulusta.

Vilhelmi, eli Ville oli 25-vuotias ja Idan kauppa-apulainen. Pari vi-hittini 11. marraskuuta, Idan syntymäpäivänä. Avioliitto kesti vajaat 15 vuotta.

1920-luvun puolivälin jälkeen Ida alkoi vaurastua. Hän oli inno-kas kokeilemaan kaikenlaista. Sa-nottiin, ettei Ida jättänyt kiveäkään kääntämättä, jos huomasi hy-vän kaupan. Niinpä hän esimerkiksi aloitti ensimmäisten joukossa jä-kälän vientikaupan ja oli siinä Suo-men suurin.

Ida myös suunnitteli jo 1930-lu-vuulla aloittavansa turkistarhauksen. Vuonna 1936 Ida ostikin Palta-mosta kaksi maatilaa, joista käytet-tiin nimeä Virpelä. Tilalla kasvatet-tiin lehmä ja viljeltiin rehua, mut-ta ne työt jätettiin palkollisille. Ida ei lehmä lypsänyt.

Idan suunnitelmat perustaa tilal-le minkki- ja kettutarha siirtyivät sodan syttymisen takia, ja lopulta kaatuivat vuonna 1945 tilan pakko-lunastukseen, jota vastaan Ida tais-teli eri oikeusasteissa katkerasti 15 vuotta.

Vuonna 1937 Ida ja Vilhelmi os-tivat Paltamosta Lepola-nimisen kesäpaikan sekä 38 hehtaarin Pa-lomaan tilan Oulunsalosta. Jälkim-mäinen hankittiin jäkälännostoa silmälläpitäen.

Avioliitto osoittautui epäonnistu-neeksi. Ville oli viinaan menevä eikä hänestä ollut rinnalla kulkijak-si ja vastuun ottajaksi. Päin vas-toin, Villen käytös teki hallaa liike-toimille.

Ida väsyi Villeen, kuten voi lu-kea hänen lähettämistään kirjees-

Asunto Oy. Aleksanterink. 21:n liike- ja asuintalon harjannostajaiset pidettiin eilen.

Asunto-Oy. Aleksanterink. 21:n uuden liike- ja asuintalon harjannosta-jaiset pidettiin eilen. Tilaisuudessa olivat läsnä T:mi E. K. Montinin joh-taja, rouva Ida Montin, rakennuksen piirtäjä ja suunnittelija arkkitehti R. V. Rytöheonka Helsingistä, rakennus-urakoitsija rakennusmest. B. Ervasti, alurakentajat, työväestö ja sanoma-lehdistön edustajat, kaikkiaan 130 henkeä. Tilaisuudessa tarjottiin Oulun loittain valmistamaa maukaasta herne-keittoa ja pullakahvit. Rakennutta-jan puolesta puhui rakennusmestari J. W. Liiqvist kiittäen urakoitsijoita ja työväestöä hyviä suorituksista. Työväestön puolesta vastattiin kol-minkertaisella eläkönn-huudolla, joka kohdistettiin rouva Montinille.

tä Virpelään helmikuussa 1938:

"Koeta muuten tulla järkiisi ja ajatella, että sinunkin elämäsi vaatii jo velvollisuutta työtä ja huolenpitoa eikä kaikki vain minun huolenani olen näetän että olen lopen väsynyt mutta en voi jättää silloin on minun loppuni siksi paljon kärsin kaikesta sinun elämästäsi ainoastaan työhön uppoutuen jotenkin saan päivät pys-tyssä pysymään."

Pari erosi raastuvanoikeuden päätöksellä 1. elokuuta 1938. Omaisuus meni Idalle, joka maksoi Vil-lelle erorahoja 200 000 markkaa. Ida myös hankki yhdessä ostettu-jen tilojen lainhuudot itselleen.

Eron jälkeen Ida otti käyttöönsä sukunimen Montin.

Ida ei jäänyt suremaan, vaan jo vuonna 1939 hän aloitti merkittävimmän kiinteistöhankkeensa. Idan omistama puinen liikeraken-nus Aleksanterinkatu 21:ssä purettiin ja tilalle rakennettiin uusi kivi-nen liike-asuintalo.

Harjannostajaisia vietettiin syys-

Vuonna 1920 Ida Montin osti liikkeelleen uudet toimitilat osoitteesta Aleksanterinkatu 21.

Ida Montin puratti pois Aleksanterinkadun puutalon ja rakennutti sen tilalle kivisen liike-asuintalon.

VIIKONVAIHDE

kuussa ja Asunto-osakeyhtiö Aleksanterinkatu 21 oli valmis jo saman vuoden puolella.

Rakennus oli Idalle sekä sijoitus että koti. Hän omisti kaikki rakennuksen 24 asuntoa ja asui itse ylimmän kerroksen asunnossa, josta oli näköala merelle. Alakerrassa sijaitivat liiketilat.

1950- ja 1960-luvuilla, kun liike-toiminta oli jo päättynyt, Ida eli mukavasti vuokratuloilla.

Tiellään köyhyydestä varakkaaksi liikennaiseksi vaikuttajaksi Ida ei kuvia kumarrellut. Idaa kuvailtiin itsenäiseksi ja määrätietoiseksi. Hän ei sietänyt toisten ohjailua, piti omista asioistaan kiinni ja oli kova neuvottelija. Ystävillään hän kuitenkin oli hyväsydäminen ja lämmin.

Aatemaailmaltaan Ida alkoi 1930-luvulla kääntyä saksalais- ja lapualaismyönteiseksi. Hän muun muassa tuki ilmoituksilla Lapuan liikkeen lehtiä, ja opasti kirjeissään sukulaisiaan oikealle tielle. Lapuan liikkeeseen liittyivät luultavasti myös Ville Jatkolalle avioerossa jääneet lukuisat aset.

Idaa kiinnosti taide ja hän kuului 1950- ja 1960-luvuilla Suomen Taiteilijaseuran kannatusjäseniin. Idan asunnossa oli paljon tauluja, sametiverhojen takana valolta suojattuna. Ida omisti pianonkin, tosin hän ei luultavasti osannut sitä soittaa. Postimerkkien keräily oli yksi Idan harrastuksista.

Vaikka Ida ei mennyt enää naimisiin, oli hänellä miesystävä. Hänen seurapiirinsä kuului sodan aikana muun muassa jääkärieversti **Oiva Willamo**. Hyviä kauppiaita Ida juhlisti mielellään drinkillä tai parilla.

Vaikka Ida oli vauras nainen, sukulaisilla meni huonommin. Oli jos mitä sairautta, huolta ja vaivaa. Erityisesti sisarustensa lapsille Ida oli kannustava ja auttava luottotähti. Hän turvasi taloudellisesti lasten koulunkäynnin ja ymmärsi sen arvon.

Sukulaislapset kirjoittivat Idalle ahkerasti, pyysivät neuvoja, kertoivat salaisuuksia ja avustuksia aneltiin. Yhdessä kirjeessä verrattiin Idaa Niskavuoren vanhaan emäntään:

"Minä ymmärrän niin hyvin Tätiä, kuinka paljon täti on saanut maailmassa kärsiä ja siksi täti on niin kova kuoreltaan, mutta minä tiedän, kuinka hyvä te voitte myös olla."

Kun lasten ammattiin valmistumisen aika lähenei, Ida muutti raha-avun lainaksi ja vaati velkakirjan. Lasten oli noustava omille siivilleen, täti tiesi.

Jo 1930-luvun kirjeissään Ida valitti väsymystä. Sitä, johtuiko väsymys kovasta työnteosta vaiiko jo astmasta, ei tiedetä. Pahenevaa astmaa seurasivat ikääntymisen myötä myös sydänvaivat.

Väsymys ja sairaudet rasittivat Idaa ja kuormaa lisäävät sukulaisien jatkuvat avunpyynnöt. Hän menetti elämänilonsa ja pelkäsi ihmisten hakevan vain hyötyä hänen kustannuksellaan.

Se johti myös ystäväyhteiden katkeamiseen.

Kirjeissään Ruotsissa asuvalle sukulaiselleen **Eva Albrektsonille** Ida valitti ahneista sukulaisista, väsymyksestä ja yksinäisyydestä:

Ida Montin piti 60-vuotispäivänsä vastaanoton Aleksanterinkadun asunnossaan. Sisustuksessa näkyy hänen kiinnostuksensa taiteeseen.

"Olen lopen väsynyt kumpu jak-saisin lopputaipaleeni ettei kenenkään hoitaa tarvitsi."

1960-luvulla Ida valmistautui myymään Aleksanterinkadun kiinteistönsä ja muuttamaan Etelä-Suomeen. Ilmeisesti veroteknisistä syistä hän purki asunto-osakeyhtiön vuonna 1966 ja otti kiinteistön omiin nimiinsä vastoin asianajajansa varoituksia mahdollisista veroseuramuksista.

Vuonna 1969 Ida sai myytyä kiinteistön sekä Lepolan tilan. Hän muutti Helsinkiin, jossa asui vajaan vuoden. Tuolloin Idan astma oli jo niin pahana, että hän tarvitsi läshäpää.

Vuonna 1970 Ida muuttikin Hyvinkäälle uuteen mäntymetsän keskellä sijainneeseen kerrostaloon, jossa astmaatikon oli helpompi hengittää.

Ajastusta säätiön perustamisesta Ida kypsytteli jonkin aikaa. Hän oli väsynyt sukulaisensa auttamiseen ja kertoikin heille, etteivät he tulisi perimään mitään. Lisäksi Ida oli lapseton. Säätiö perustui Idan 2. syyskuuta 1970 päivätyyn testamenttiin.

Ida Sofia Montin kuvattuna 25-30-vuotiaana. Ei ole tietoa, oliko hän kuvan ottamisen aikana jo leski.

Erityisesti sisarustensa lapsille Ida oli kannustava ja auttava luottotähti. Hän turvasi taloudellisesti lasten koulunkäynnin ja ymmärsi sen arvon.

Ilman koulutusta kohdatut liiketoiminnan haasteet selittivät hänen halunsa tukea kotimaakuntansa nuorten kaupallisia opintoja. Vaikka astma ja sydänvaivat puolestaan saivat Idan haluamaan tukea noiden sairauksien hyväksi tehtävää työtä.

Ida menehtyi 9. marraskuuta 1970 edellisenä päivänä saamaansa sydänkohtaukseen. Sen syyksi oli hänen verottajalta saamansa ilmoitus siitä, että asunto-osakeyhtiön vuonna 1966 tapahtuneen purkamisen johdosta hänelle määrättiin 264 777 markan veromäärä. Se ylitti Idan täydellisesti.

Ida oli kuollessaan kahta päivää vanha 78-vuotias. Hänen hautausmaamerkinnsä on Hyvinkäällä Puolimatkan hautausmaalla.κ

Ida Montin haudattiin polttohautauksella Hyvinkäälle Puolimatkan hautausmaalle, lähelle kappelia.

Kirjeiden säilyminen oli onnenpotku

ANNE HELAAKOSKI

Ida Montinin Säätiöstä on tehty historiiitit säätiön 20- ja 30-vuotisjuhlavuosina. Molemmissa vihkosissa on hyvin vähän tietoa **Ida Montinista**, vain 1-2 sivun verran, kertoo säätiön asiamies **Tarmo Vihinen**.

-50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi säätiön hallitus päätti, että nyt tehdään parempi kirja ja keskitytään Idan henkilöhistoriaan.

Puolentoista vuoden ajan Vihinen kaiveli sanomalehtien arkistoja ja tutki erilaisia lähteitä. Varsin

nainen aarre olivat Idan Paltamon kesämökin myöhemmin omistaneelta Tauno Tönningin Säätiöltä saadut Virpelän tilan karjantarkastuskertomukset sekä sukulaisen Idalle lähettämät noin sata kirjettä.

-Kirjeistä voi päätellä, että Ida oli suvun matriarkka, jolta pyydettiin neuvoja ja rahaa. Välit kylmenivät myöhemmin. Ida koki kiittämättömyyttä, kun aina auttamaan pyydettiin. Epäluuloisuus oli ehkä vähän sairaalloistakin.

Vihinen tutustui tietojia etsiessään melkoiseen persoonaan. Ida esi-

merkiksi lähti vuonna 1931 kielitaidottomana Englantiin jäkäläafäärejä järjestämään. Kun matka ei stjunut niin kuin piti, Ida antoi *Kalevan* artikkelissa jäkälänvientiyhdistykselle sellaista huutia, että Ida valitti sen hallitukseen.

Idan kohtaloksi koituneen asunto-osakeyhtiön purkamisen syy jäi Vihiselle arvoitukseksi. Tiedossa nimitettiin oli, miten verottaja kohtelee yhtiön purkajia.

-Ida oli toki silloin jo hyvin sairas, kun hän veromääränsä sai, mutta se verolappu oli hänelle yhtä kuin kuolema.κ